

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
Факультет психології та соціології
Кафедра педагогічної та вікової психології**

СИЛАБУС

нормативної навчальної дисципліни

Тьюторінг і психологічний супровід в соціальних інституціях

**підготовки бакалавра
спеціальності 053 Психологія
освітньо-професійної програми Психологія**

Луцьк – 2020

Силабус нормативної навчальної дисципліни «Тьюторінг і психологічний супровід в соціальних інституціях» підготовки бакалавра, галузі знань: 05 Соціальні та поведінкові науки, спеціальність: 053 Психологія, освітньо-професійної програми Психологія

Розробник: Вічалковська Наталія Калинівна, кандидат психологічних наук, доцент кафедри педагогічної та вікової психології

Силабус нормативної навчальної дисципліни затверджений на засіданні кафедри педагогічної та вікової психології

протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

Завідувач кафедри: проф. Гошовський Я.О.

© Вічалковська Н.К., 2020

1.ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни нормативна
денна форма навчання	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія	Нормативна
Кількість годин 120 Кредитів 4		рік навчання 2
<i>ІНДЗ: професійно-орієнтоване завдання</i>	Освітньо-професійна програма: Психологія	Семестр 3
		Лекції 20 год.
		Практичні 22 год.
		Лабораторні 22 год.
		Самостійна робота 48 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни нормативна
заочна форма навчання	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія	Нормативна
Кількість годин 120 Кредитів 4		рік навчання 2
<i>ІНДЗ: професійно-орієнтоване завдання</i>	Освітньо-професійна програма: Психологія	Семестр 3
		Лекції 6 год.
		Практичні 6 год.
		Лабораторні 4 год.
		Самостійна робота 96 год.
		Консультації 8 год.
		Форма контролю: екзамен

м/с заочне

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни нормативна
М/С заочна форма навчання	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія	вибіркова
Кількість годин 150 Кредитів 5		рік навчання 1
ІНДЗ: <i>професійно-орієнтоване завдання</i>	Освітньо-професійна програма: Психологія	Семестр 2
		Лекції 12 год.
		Практичні 6 год.
		Лабораторні 6 год.
		Самостійна робота 118 год.
		Консультації 8 год.
Форма контролю: залік		

II. Інформація про викладача

Вічалковська Наталія Калинівна

Кандидат психологічних наук

Доцент кафедри педагогічної та вікової психології

к.і.: +380951613206

natalia_natalia@ukr.net

https://scholar.google.ru/scholar?q=%D0%B2%D1%96%D1%87%D0%B0%D0%BB%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0+%D0%BD%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D1%8F+%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%96%D0%B2%D0%BD%D0%B0&hl=ru&as_sdt=0,5

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

I. Анотація курсу

Курс «Тьюторінг і психологічний супровід в соціальних інституціях» належить до циклу гуманітарних дисциплін, пов'язаних з пізнанням використання прикладних технік тьюторинга як компетентнісного підходу у психологічній діяльності спрямованій на всебічний розвиток підопічного. Кожна людина має потенціал, який не завжди ми бачимо, але який може розкритися тільки в певних умовах.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є тьюторінг: психологічний супровід в соціальних інституціях.

2. Пререквізити: Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Соціальна психологія», «Патопсихологія», «Психологія сім'ї та сімейне консультування», «Експериментальна психологія», «Психодіагностика».

Постреквізити: Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні навчальних дисциплін «Психогенеза особистості», «Психологія депривації», «Психологічний супровід та допомога різним категоріям осіб».

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Тьюторінг: психологічний супровід в соціальних інституціях» – сформулювати у студентів поняття про найбільш поширені моделі сучасних підходів для роботи у галузі психологічного супроводу в соціальних інституціях.

Завдання полягають у тому, щоб навчити студентів оволодіти базовими теоретичними поняттями навчальної дисципліни, знати, що основою тьюторингу є не тільки досягнення мети, поставленої перед учнем, але й визначення способів її досягнення та усвідомлено приймати на себе відповідальність за всі можливі наслідки свого вільного вибору а завдання тьютора: направляти і мотивувати підопічного на досягнення мети.

2. Результати навчання (Компетентності)

У ході вивчення навчальної дисципліни студенти повинні набути наступних компетенцій:

Загальні компетенції:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
- Здатність генерувати нові ідеї (креативність)
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми
- Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

фахові компетенції:

- Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та / або практики

- Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності.

- Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну) з використанням науково верифікованих методів та технік.

- Здатність організувати та реалізувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

- Здатність приймати фахові рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.

- Здатність дотримуватися у фаховій діяльності норм професійної етики та керуватися загальнолюдськими цінностями.

- Здатність розробляти та впроваджувати інноваційні методи психологічної допомоги клієнтам у складних життєвих ситуаціях.

5. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лабор.	СРС	Конс.	Форма контролю/бал
Модуль 1. Тьюторинг: теоретична складова.							
1 Історія, поняття, принципи тьюторингу.	10	2	2	2	4		Р 36
2 Види тьюторингу. Функції, компетенції та ролі тьютора	11	2	2	2	4	1	ДБ 56
3 Основні моделі психолого-педагогічного супроводу дітей в сім'ях.	15	2	2	2	8	1	Р 36
4 Приклади тьюторських практик	11	2	2	2	4	1	ДБ 56
5 Організаційні аспекти освітньої моделі супроводу дитини з особливостями в	19	2	4	4	8	1	Р 36
6 Забезпечення <i>мультидисциплінарної взаємодії</i> суб'єктів моделі супроводу дитини з	11	2	2	2	4	1	Р 56
Модуль 2. Тьюторинг: практична складова							
7 Основні форми, методи, інструменти в роботі тьютора.	11	2	2	2	4	1	Р 36
8 Інструменти й методи в роботі тьютора.	11	2	2	2	4	1	Р 56
9 Модель супроводу дітей з ГРДУ в сім'ях.	11	2	2	2	4	1	Р 36
10 Різниця між тьютором та класним керівником, психологом, коучем,	10	2	2	2	4		ДБ 56
Разом	120	20	22	22	48	8	406
Види підсумкових робіт							
Модульна контрольна робота							60
Всього годин/Балів							10 0

Інше: студенти, які пропустили заняття мають можливість відпрацювати їх, виконавши індивідуальні завдання, реферати.

Додаткові бали можна отримати також за підготовку статті, участь у конференціях, вебінарах, круглих столах, сертифікатних курсах (підтвердженням є наявність сертифікату)

(заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лабор.	СРС	Конс.	Форма контролю/бал
Модуль 1. Тьюторинг: теоретична складова.							
3 Основні моделі психолого-педагогічного супроводу дітей в сім'ях.	20	1	1	1	15	2	Р 106
4 Приклади тьюторських практик	19	1	1	1	15	1	ДБ 56
5 Організаційні аспекти освітньої моделі супроводу дитини з особливостями в сім'ях.	19	1	1	1	15	1	Р 106
Модуль 2. Тьюторинг: практична складова							
8 Інструменти й методи в роботі тьютора.	18	1	1		15	1	Р 56
9 Модель супроводу дітей з ГРДУ в сім'ях.	23	1	1	1	18	2	Р 56
1 Різниця між тьютором та класним керівником, психологом, коучем,	21	1	1		18	1	ДБ 56
Разом	120	6	6	4	96	8	406
Види підсумкових робіт							
Модульна контрольна робота							60
Всього годин/Балів							100

Інше: студенти, які пропустили заняття мають можливість відпрацювати їх, виконавши індивідуальні завдання, реферати.

Додаткові бали можна отримати також за підготовку статті, участь у конференціях, вебінарах, круглих столах, сертифікатних курсах (підтвердженням є наявність сертифікату)

М/С заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Лабор.	СРС	Конс.	Форма контролю/бал
Модуль 1. Тьюторинг: теоретична складова.							
1 Історія, поняття, принципи тьюторингу.	15	1			10		Р 36
2 Види тьюторингу. Функції, компетенції та ролі тьютора	15	1	1		12	1	ДБ 56
3 Основні моделі психолого-педагогічного супроводу дітей в сім'ях.	15	2			12	1	Р 36
4 Приклади тьюторських практик	15	1	1		12	1	ДБ 56
5 Організаційні аспекти освітньої моделі супроводу дитини з особливостями в сім'ях.	15	1		1	12	1	Р 36

6	Забезпечення мультимідисциплінарної взаємодії суб'єктів моделі супроводу дитини з	15	1	1	1	12	1	Р 56
		Модуль 2. Тьюторинг: практична складова						
7	Основні форми, методи, інструменти в роботі тьютора.	15	1	1	1	12	1	Р 36
8	Інструменти й методи в роботі тьютора.	15	2		1	12	1	Р 56
9	Модель супроводу дітей з ГРДУ в сім'ях	15	1	1	1	12	1	Р 36
10	Різниця між тьютором та класним керівником, психологом, коучем,	15	1	1	1	12		ДБ 56
	Разом	150	12	6	6	118	8	406
Види підсумкових робіт								
Модульна контрольна робота							60	
Всього годин/Балів							10	0

Інше: студенти, які пропустили заняття мають можливість відпрацювати їх, виконавши індивідуальні завдання, реферати.

Додаткові бали можна отримати також за підготовку статті, участь у конференціях, вебінарах, круглих столах, сертифікатних курсах (підтвердженням є наявність сертифікату).

5.ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

№з/п	Тема	Кількість годин		
		денна форма	заочна форма	м/с Заочна форма
1	Історія, поняття, принципи тьюторингу.	4	10	8
2	Види тьюторингу. Функції, компетенції та ролі тьютора	4	10	10
3	Основні моделі психолого-педагогічного супроводу дітей в в сім'ях	4	10	10
4	Приклади тьюторських практик	4	10	10
5	Організаційні аспекти освітньої моделі супроводу дитини з особливостями в розвитку.(інклюзія)	4	10	10
6	Основні форми, методи, інструменти в роботі тьютора.	4	10	10
7	Інструменти й методи в роботі тьютора.	4	10	10
8	Модель супроводу дітей з ГРДУ в сім'ях .	8	10	10
9	Різниця між тьютором та класним керівником, психологом, коучем, ментором і фасилітатором	4	10	10
10	Основні форми, методи, інструменти в роботі тьютора.	4	3	10
11	Різниця між тьютором та класним керівником, психологом, коучем, ментором і фасилітатором	4	3	10
Разом		48	96	118

V. Підсумковий контроль

Під час вивчення навчальної дисципліни «Тьюторінг: психологічний супровід в соціальних інституціях» студентам пропонується виконання окремого виду наукової діяльності за вибором, наприклад, участь у наукових конференціях, олімпіадах, конкурсах з психології тощо.

Загальна оцінка за курс складається як алгебраїчна сума оцінок за кожен з двох модулів: складається з балів, які отримує студент за навчальну діяльність – підготовку та виступи на практичних заняттях та виконання лабораторних робіт (30 балів) і виконання та захист індивідуальних завдань (10 балів). При цьому загальна кількість балів за поточну роботу не може перевищувати 40 балів.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS.

Наприкінці вивчення курсу, формою підсумкового контролю є залік, який оцінюється від 0 до 60 балів.

Модуль I передбачає перевірку якості засвоєння теоретичного курсу, виконання практичних робіт безпосередньо на заняттях. Загальна кількість балів цього модуля становить 30.

Модуль II передбачає виконання лабораторних занять, здійснення емпіричного дослідження. Таким чином, максимально можлива оцінка за виконання модуля 2 становить 10 балів.

Модуль III передбачає перевірку підсумкових знань і вмінь студентів шляхом написання контрольної роботи. Оцінка за модуль III виставляється за виконання студентом контрольної роботи, що передбачає перевірку теоретичних знань. Контрольна роботи оцінюються за 60-бальною шкалою.

Важливою складовою самостійної роботи студентів є виконання індивідуальних завдань.

Індивідуальні завдання мають на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Для обов'язкового виконання студентам пропонується виконати такий вид позааудиторної індивідуальної роботи як індивідуальні науково-дослідні завдання (10 завдань), кожне з яких окремо подається, захищається та оцінюється.

Метою індивідуальних науково-дослідних завдань є самостійна робота та опанування питань комплексної теми «Тьюторінг: психологічний супровід в соціальних інституціях», а також систематизація, поглиблення, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань студента з навчального курсу в цілому.

Порядок подання та захист індивідуального науково-дослідного завдання:

1. Виконана робота подається у вигляді мультимедійної презентації та/або скріплених аркушів формату А4 (реферату) з титульною сторінкою стандартного зразка і внутрішнім наповненням із зазначенням усіх позицій змісту завдання.

2. Творча робота подається викладачу, який проводить практичні заняття з даної дисципліни за два тижня до семестрового контролю.

3. Оцінка за роботу виставляється на заключному практичному занятті з навчальної дисципліни на основі попереднього ознайомлення викладача зі змістом індивідуального завдання та публічного захисту студентом.

4. Оцінка за роботу враховується при виведенні підсумкової оцінки (заліку) з навчального курсу. Оцінювання здійснюється в межах 40% від загальної кількості балів, тобто може складати від 1 до 40 балів.

Мета поточного контролю – оцінити ступінь засвоєння теоретичного і практичного матеріалу та рівень знань студентів з відповідних розділів дисципліни. Контроль здійснюється у формі усного опитування, колективних дискусій і обговорень та презентацій самостійно виконаних завдань. До підсумкового контрольного випробування допускаються студенти, що прослухали лекційний курс, взяли активну участь у практичних заняттях. Підсумковий контроль знань здійснюється на останньому практичному занятті.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Методическое пособие: Уроки Доброты / Сост. Ю. Симонова, П. Обиух. – М.: РООИ «Перспектива», 2009.
2. Митчелл Д. Эффективные педагогические технологии специального и инклюзивного образования // Стратегии командного сотрудничества: сборник материалов. – М.: РООИ «Перспектива», 2012.
3. Варгас Дж. Анализ деятельности учащихся. Методология повышения школьной успеваемости / Пер. с англ. – М.: Оперант, 2015.
4. Богдашина О. Расстройства аутистического спектра: введение в проблему аутизма. – Красноярск, 2015.
5. Коннор Д., Макдермотт Я. НЛП в повседневной жизни. – М.: ФАИР, 2007.
6. Никольская О., Фомина Т., Цыпотан С. Ребёнок с аутизмом в обычной школе. – www.firo.ru/wp-content/uploads/2015/07/Autistic-child-in-school.pdf
7. Российские и зарубежные исследования в области инклюзивного образования / Под ред. В. Рыскиной, Е. Самсоновой. – М.: Форум, 2012.
8. Фрост Л., Бонди Э. Система альтернативной коммуникации с помощью карточек PECS / Пер. с англ. Е. Мельниковой. – М.: Теревинф, 2011.
9. Шаталов В.Ф. Эксперимент продолжается. – М. Педагогика, 1989.
10. Шрамм Р. Детский аутизм и АВА. – Екатеринбург: Рама Паблишинг, 2013.
11. Ковалёва Т.М., Кобыща Е.И., Попова (Смолик) С.Ю., Тёров А.А., Чередилина М.Ю. Профессия «Тьютор». – М., СФК-офис, 2012.
12. Джаней Р., Снелл М.Е. Инклюзивная практика обучения: изменение и адаптация школьных учебных программ. Главы из книги – М.: РООИ «Перспектива», 2013.
13. Сапегин К.В. Образовательная технология «Портфолио». – <http://rudocs.exdat.com/docs/index-165101.html>
14. Ковалева Т.М., Кобыща Е.И., Попова (Смолик) С.Ю., Тёров А.А., Чередилина М.Ю. Профессия «Тьютор». – М., СФК-офис, 2012.

15. Журнал «Тьюторское сопровождение». 2012.
16. Банч Г. Поддержка учеников с нарушением интеллекта в условиях обычного класса: пособие для учителей / Пер. с англ. – М.: РООИ «Перспектива», 2009.
17. Митчелл Д. Эффективные педагогические технологии специального и инклюзивного образования // Стратегии командного сотрудничества: сборник материалов. – М.: РООИ «Перспектива», 2012.
18. Профессия – тьютор. Информационно-методический бюллетень. – 2013. – № 2. – М.: МГППУ.
19. Тьюторство в открытом образовательном пространстве: опыт и перспективы нормативно-правового регулирования: материалы пятой Международной научно-практической конференции и семнадцатой Межрегиональной научно-практической тьюторской конференции, 6-7 ноября 2012 г. – М.:, 2012.
20. Эрц (Нафтульева) Ю.М. Инклюзия детей с аутизмом в общеобразовательной системе: обзор целей и стратегий. – По материалам интернет-ресурсов.
21. Джаней Р., Снелл М.Е. Инклюзивная практика обучения: изменение и адаптация школьных учебных
22. Карпенкова И.В. Тьютор в инклюзивной школе: сопровождение ребёнка с особенностями развития. Из опыта работы / Под ред. М.Л. Семенович. – М.: ЦППРиК «Тверской», 2010.
23. Борисова Н.В., Прушинский С.А. Инклюзивное образование: право, принципы, практика. – М.: Владимир, ООО «Транзит-ИКС», 2009.
24. Васильева Е.Н. Тьюторство как механизм непрерывного профессионального образования педагога // Стандарты и мониторинг образования. 2006. № 6.
25. Громовий В. Індивідуальний педагогічний супровід учнів // [00](#)
26. Пьянив В.С. Функции тьюторства в контексте психолого-педагогического сопровождения студентов // Среднее профессиональное образование. 2009. №3.
27. Рыбалкина Н.В. К истории тьюторства. Введение. Фигура Нового Средневековья // <http://thetutor.ru/history/article04.html/>
28. Тьюторство. Тольяттинская академия управления // http://www.taom.ru/main/ped_tutors.php/ Колошина Т.Ю., Трус А.А. Арт-терапевтические техники в тренинге: характеристики и использование. Практическое пособие для тренера. – СПб.: Речь, 2010. – 189с.